ሕጊ
ንስነትን ዕብየትን
ብሚኒስትሪ ፍትሒ ዝዳሎ ሲቪካዊ አስተምህሮ

ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ

ራብዓይን መወዳእታን ክፋል

1.ማእሰርቲ፡ ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ ዝድንግጽ ዝውሓደ ደረት ግዜ ማእሰርቲ ሓደ ወርሒ ክኸውን እንከሎ፡ እቲ ዝለዓለ ደረት ግዜ ማእሰርቲ ከኣ 27 ዓመት እዩ፡፡ እዚ ክሳዕል እንከሎ ግዜ ማእሰርቲ ንሕልፊት'ውን ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ ደንጊግዎ ዘሎ ዓይነት መቕጻዕቲ ከምዝኾነ ክዘንጋዕ ኣይግባእን፡፡ እቲ ዝፈኸሰ ናይ ማእሰርቲ መቕጻዕቲ ካብ ሓደ ወርሒ ክሳብ ሓደ ዓመት ዝወጽእ ኮይኑ፡ ንሕብረተሰብ ኣብዮም ሓድሽታት ብዘይፃኑ ገበናታት ኣብ ዝተፈጠሩ ክፍታታት ብዘፀብጥ ፍርዲ ኣይኮነን፡፡ ብሓፂር ዝተፈጠሩ ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ ይድንግጽ ከበድቲ ገበናት ዝወሰነ ዝተሓተ ደረት ናይ ማእሰርቲ መቕጻዕቲ ሓደ ዓመት ክኸውን ከሎ እቲ ዝለዓለ ገደብ ናይ ማእሰርቲ መቕጻዕቲ ከኣ 27 (ሰለሪን ሸውዓተን) ዓመት ኮይኑ'ዩ ተደንጊጉ ዘሎ፡፡ መጠነ ወይ ንውሓት ናይ ማእሰርቲ ከከም ደረጃ ክብደት ዝተፈጸመ ገበነ ዝተሰርሐ ኮይኑ፡ ገበኛ ንምቕጻዕን ንምህዳሉን ጥራይ ዘይኮነ ብመንገዲ ማእሰርቲ ንሕብረተሰብ ካብ ሰገኣት ነጻ ንምግባር'ውን ዝዖለመ እዩ፡፡ ናይ ሕልፊት ማእሰርቲ'ውን ብተመሳሳሊ ንኣዝዮም ሓደጋ ገበናዊ ዝምባለ ዘለዎም ገበኛታት ዝወሰነ ፍርዲ ኮይኑ፡ ብዘይካ ንተሃድሶ ነፃም ካልኣት ሰለስተ ዕላማታት መቕጻዕቲ የገልግል፡፡

2. ናይ ሞት መቕጻዕቲ፡ ኣብ ሃገርና ናይ ሞት መቕጻዕቲ ብዮብሪ ዝወተሮ'ኳ እንተዘይኮነ ከም ኣብ ዝተፈላለያ ሃገራት ዝዋሰር ኣብ ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ'ውን ከም ሓደ ካብ ዓይነታት መቕጻዕቲ ሰፊሩ ይርከብ፡፡ እዚ ዓይነት መቕጻዕቲ ብዘይካ ንዕላማታት ተሃድሶን ፍሉይ ግዝኣትን ነፃም ካልኣት ዕላማታት መቕጻዕቲ ብዝገበእ የገልግል፡፡ ናይ ሞት መቕጻዕቲ ናይ ሂወት ማሳል ዝድርት ከበድ መቕጻዕቲ ብምኳኑ ብጌጋ ንጹህ ከይብደል ጥንቁቅ ኣታሕዝ ከምዝድልዮ ዘምስእ ኣይኮነን፡፡ ገበናዊ ሕጊ ኤርትራ ከኣ ዝ. ንምርግጋጽ ቅድሚ ፍርዲ ምሕለፍን ቅድሚ ፍርዲ ምፍጻመን ፍልይ ዝበለ መሳርሕ ከምዝህልዎ ይገብር፡፡ ብቁጽምና፡ እቲ ከምዘጣንሕሰ ዝተረጋገጸ ገበናዊ ዓንቶጽ ናይ ሞት ፍርዲ ክወሰን ዘፍቅድ እንተዘይኮይኑ ናይ ሞት ፍርዲ ኣይወሰንን፡፡ ስለዚ እቲ ብክሳብ ተፈጺሙ ዝዝል ገበን ዝወትሎ ዓንቶጽ ገበናዊ ሕጊ ብጽሪን ብዘርሳመን ቃላት ናይ ሞት ፍርዲ ክወሰብ ከምዝኽእል እንተዘይደንጊጉ ናይ ሞት ፍርዲ ኣይወሰንን እዩ፡፡ ብዝወሰኸ፡ ናይ ሞት ፍርዲ ዝኾነ ከም መቃለሊ መቕጻዕቲ ዝኾነ ከም ሓደ ካብ ዓይነታት መቕጻዕቲ ሰፊሩ ይርከብ፡፡ እዚ ዕይነት መቕጻዕቲ ብዘይካ ንዕላማታት ተሃድሶ ፍሉይ ግዝኣትን ነፃም ካልኣት ዕላማታት መቕጻዕቲ የገልግል፡፡

ገበኛ ከከም ዝተፈጠረ ሰብ ክሳብ ዝሞተ ክሳብ ዝሰዓረ ክሳብ ዝሓለፍ ክሳብ ዝሓሰ ክሳብ ዝሓሰ ክሳብ ዝሓሰ